LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖS MIŠKŲ TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ NEMENČINĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ, VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO PATVIRTINIMO

2021 m. balandžio 2 d. Nr. 118-21-V
Kaunas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 20-23 punktais:

1. T v i r t i n u VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Nemenčinės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektą;

2. N u r o d a u :

2.1. vidinės miškotvarkos projekto santrauką paskelbti Valstybinės miškų tarnybos interneto svetainėje;

2.2. patvirtintą vidinės miškotvarkos projektą registruoti Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre.

3. VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Nemenčinės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto (originalas) saugomas Valstybinės miškų tarnybos Miškų kadastro skyriaus archyve Pramonės pr. 11A, Kaunas.

Direktorius Karolis Mickevičius

Įsakymo kopiją įteikti:
S. Kuksėnienei, B. Bitauskui

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ NEMENČINĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

S A N T R A U K A

Vienas svarbiausių VĮ Valstybinių miškų urėdijos tikslų yra miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais. Įmonė valstybinius miškus valdo patikėjimo teise, jais disponuoja įstatymų nustatyta tvarka.

Vidinės miškotvarkos projektas parengtas VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems ir naudojamiems miškams Nemenčinės regioniniame padalinyje. Pagal šį projektą miškai bus tvarkomi, naudojami ir atkuriami ateinančius dešimt metų - nuo projekto patvirtinimo datos.

Projektavimas atliktas naudojant 2019 m. valstybinės miškų inventorizacijos duomenis, kurie apibūdina medynų kasacinius rodiklius (rūšinę sudėtį, amžių, aukštį, skalsumą, tūrį ir kt.), dirvožemio sąlygas, pomiškio ir trako kiekį, miškų sanitarinę būklę. Projekte taip pat įvertinta 2011-2019 metais (buv. Nemenčinės RP) ir 2012-2019 metais (dalies buv. Vilniaus RP) vykdyta miško ūkinė veikla, patikslintos saugotinų augalų ir gyvūnų radavietės, gamtos ir kultūros vertybių vietos, aprašyti rekreaciniai objektai bei remiantis visais surinktais duomenimis suprojektuotos ūkinės priemonės artimiausiam dešimtmečiui.

REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ RODIKLIAI

VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomas Nemenčinės regioninio padalinio (toliau – Regioninio padalinio) administruojamas plotas – 51298 ha. VĮ Valstybinių miškų urėdijos valdomi valstybinės reikšmės miškai auga 50499 ha plote. VĮ Valstybinių miškų urėdijos valdomiems valstybinės reikšmės miškams siūloma priskirti 221 ha plotą. Padalinys administruoja 577 ha nevalstybinės reikšmės plotų. 57,9 proc. miškų teritorijos yra Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, 32,4 proc. – Švenčionių rajono savivaldybės ir 9,7 proc. – Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje. Molėtų rajono savivaldybėje inventorizuotas 1,8 ha, Elektrėnų savivaldybėje 8,4 ha miškų teritorijos plotas.

Regioninio padalinio administruojama teritorija suskirstyta į 14 girininkijų: Sužionių, Purviniškių, Žeimenos, Pabradės, Meros, Nemenčinės, Magūnų, Liepynės, Arvydų, Dūkštų, Paežerio, Mickūnų, Taurų ir Lavoriškių. Girininkijose Regioninio padalinio administruojamų miškų plotai svyruoja nuo 2414 ha (Sužionių girininkija) iki 4750 ha (Liepynės girininkija). Vidutinis girininkijos plotas yra 3664 ha. Miškai suskirstyti į 1738 kvartalus, o kvartalai – į 29807 taksacinius sklypus. Vidutinis kvartalo plotas – 29,5 ha, vidutinis taksacinio sklypo plotas – 1,7 ha.

Miškai pagal ūkininkavimo tikslus ir pagrindinę funkcinę paskirtį priskirti miškų grupėms: I grupės (gamtinių rezervatų) miškai sudaro 0,2 proc. (80 ha), II grupės (A. ekosistemų apsaugos ir B. rekreaciniai miškai) sudaro 26,4 proc. (13520 ha), III grupės (apsauginiai miškai) – 13,7 proc. (7018 ha) ir IV grupės (ūkiniai miškai) – 59,7 proc. (30680 ha) ploto.

Mišku apaugusi žemė (medynai) sudaro 47665 ha, iš jų 33,8 proc. medynų yra kultūrinės kilmės (įveisti arba atkurti želdinant). Neapaugusių mišku plotų yra 813 ha (1,6 proc. miško žemės ploto), iš jų 443 ha kirtavietės, 191 ha – miško aikštės, 59 ha – žemė skirta miškui įveisti, 113 ha – žuvę medynai ir 6 ha – mažieji miško karjerai. Ne miško žemės yra 1159 ha (2,3 proc. bendro ploto), iš jų pelkės – 421 ha.

Bendras medynuose sukauptas tūris yra 15,3 mln. m3. Vidutinis medynų tūris hektare – 317 m3, brandžių medynų – 377 m3. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose vidutiniškai kasmet priauga 7,37 m3/ha medienos. Vidutinis medynų skalsumas yra 0,79, vidutinis visų medynų amžius – 72 metai.

Tarp medynų vyrauja pušynai, kurie sudaro 68 proc. visų medynų ploto. Nemažą dalį medynų sudaro eglynai – 17 proc. ir beržynai – 8 proc. Juodalksnynai auga – 3 proc., ąžuolynai – 2 proc., drebulynai ir baltalksnynai – po 1 proc. nuo bendro medynų ploto. Spygliuočiai sudaro 85 proc., minkštųjų lapuočių medynai 13 proc. ir 2 proc. - kietieji lapuočiai.

Medynai pagal brandumo grupes III ir IV grupių miškuose pasiskirsto taip: jaunuolynai sudaro 28 proc., pusamžiai – 38 proc., pribręstantys – 8 proc. ir brandūs – 26 proc. ploto, iš jų perbrendusių yra 18 proc.

Vyrauja normalaus drėgnumo augavietės (73 %), laikinai užmirkusios užima 10 %, užmirkusios ir pelkinės augavietės užima 15 %, o šlaitinės augavietės – 2 proc. nuo bendro ploto.

Į Regioninio padalinio valdomų miškų teritoriją patenka Valstybinis Kernavės kultūrinis rezervatas, keturi regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro, Neries ir Verkių), 18 valstybinių draustinių ir 3 savivaldybių draustiniai. Bendras saugomų teritorijų inventorizuotas plotas yra 14424,2 ha – 28,1 % nuo viso Regioninio padalinio inventorizuoto ploto. Be šių miškų, saugomoms teritorijoms priskiriami saugomų gamtos paveldo objektų, buveinių ir gamtos išteklių sklypų miškai, priešeroziniai ir apsauginiai (laukų, vandens telkinių, miško sėkliniai medynai) miškai. Bendras BAST EB svarbos gamtinių buveinių plotas Regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose – 515,1 ha.

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PROJEKTAS ARTIMIAUSIAM DEŠIMTMEČIUI

Miško kirtimų apimtys apskaičiuotos ir kirtimai išdėstyti vadovaujantis teisės aktais ir 2019 m. miškų sklypų inventorizacijos duomenimis. Apskaičiuota miško kirtimų apimtis aprobuota 2020-09-23 d. Miškotvarkos mokslinėje-techninėje taryboje. Pagrindinių miško kirtimų apimtis apskaičiuota vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika, o kirtimai išdėstyti teritorijoje vadovaujantis Miško kirtimų taisyklėmis. Pagrindinių miško kirtimų projektas parengtas pirmajam penkmečiui, po to, aktualizavus duomenų bazę, kirtimai bus suprojektuoti kitam penkmečiui. Ugdymo kirtimų būtinumas nustatytas miško sklypams pagal miškininkystės reikalavimus. Sanitarinių kirtimų apimtis apskaičiuota pagal medynuose natūraliai iškrentančios medyno tūrio dalies procentą ir koreguojant kirtimo normą pagal miškotvarkos metu nustatytą sausuolių ir virtuolių kiekį.

Metinis medienos naudojimas sudaro 206,1 tūkst. m^3 likvidinės medienos. Pagrindiniam naudojimui tenka 68 proc., ugdymo kirtimams – 20 proc., sanitariniams kirtimams – 9 proc., kitiems kirtimams – 3 proc. bendro naudojimo.

Vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos direktoriaus įsakymais, vykdant projektavimą pirmam penkmečiui, nevykdyti pagrindinių miško kirtimų miško sklypuose, jei jie patenka į Buveinių apsaugai svarbias teritorijas (BAST) ar vietoves, atitinkančias gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus ir įrašyti į sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai ir jei jose inventorizuotos Europos Bendrijos (EB) svarbos natūralios miškų buveinės.

Neplyni kirtimai III miškų grupės miškuose pagal plotą sudarys 28 proc., IV miškų grupės miškuose – 25 proc. Plynais kirtimais 2021–2025 m. planuojama iškirsti 1858 ha arba 372 ha kasmet.

Iš 1 ha mišku apaugusio ploto kasmet bus iškertama po 5,4 m^3 bendro arba 4,3 m^3 likvidinio tūrio (iš jo pagrindiniais kirtimais 2,9 m^3/ha). Pagal miškų grupes likvidinio tūrio iškertama: II grupės miškuose – 1,1 m^3/ha, III grupės miškuose – 5,6 m^3/ha ir IV grupės miškuose – 5,5 m^3/ha.

Bendras einamasis medynų tūrio prieaugis – 7,37 m^3/ha. Bendras prieaugio naudojimas sudarys 74 proc. Tokia medienos ruošos apimtis atitinka darnaus miškų ūkio principus, kai iškertamos medienos kiekis neviršija jos prieaugio. Likusi prieaugio dalis bus kaupiama ateities kartoms. Metinis miško naudojimo procentas nuo bendro tūrio – 1,7 proc. viso medienos tūrio. Kasmet miško kirtimais bus apimama 3,4 proc. visų medynų ploto.

PROJEKTUOJAMA METINĖ MIŠKO KIRTIMŲ APIMTIS

Kirtimų rūšys	Metinė apimtis							
	Plotas, ha	tūris tūkst. m^3		likvidinio tūrio % nuo bendro tūrio	likvidinis tūris tūkst.m^3 pagal miškų grupes			
		bendras	likvidinis		I	II	III	IV
Pagrindiniai kirtimai	449*	172,5**	139,7***	81	-	-	26,9	112,8
Ugdomieji kirtimai	1146	56,7	40,9	72	-	5,4	6,5	29,0
Sanitariniai kirtimai	-	22,5	18,0	80	-	6,5	2,6	8,9
Specialieji kirtimai	-	9,4	7,5	80	-	2,5	1,3	3,7
Iš viso	1595	261,1	206,1		-	14,4	37,3	154,4

*ekvivalentinis plotas

**bendras tūris be 3 procentų paliktų bioįvairovei

***leistinas iškirsti iš ekvivalentinio ploto likvidinis tūris.

Potencialiai naudotinų miško kirtimo atliekų kiekio įvertinimas. Kirtimo atliekos sudarys dar apie 22 proc. (44760 m³) suprojektuoto kirsti pagrindiniais ir ugdymo kirtimais tūrio. Metiniai energetinės medienos su žieve ištekliai atskirais kirtimais pagal iškertamą tūrį: jaunuolynų ugdymo kirtimais sudarys 9 proc. (4124 m³), retinimo – einamaisiais kirtimais – 24 proc. (10824 m³) ir pagrindiniais miško kirtimais – 67 proc. (29812 m³). Kirtimo atliekų struktūroje šakos sudarys 47 proc., sausuoliai ir malkos energetiniai medienai – 36 proc., smulkūs medeliai – 9 proc. ir stiebų viršūnės – 8 proc. nuo bendro atliekų kiekio.

Miško atkūrimas. Miško atkūrimo fondą sudaro 800 ha inventorizuotų neapaugusių mišku plotų ir 1858 ha medynų suprojektuotų kirsti plynai 2021–2025 metais ir medynų bei krūmynų pertvarkymas 2 ha, iš viso 2660 ha. Metinė miško atkūrimo apimtis pirmajam penkmečiui – 354 ha. Visus iškirstus medynus projektuojama atkurti per 3 metus. Priklausomai nuo naujos miško įveisimui tinkamos valstybinės žemės įsigijimo galimybės, siekiant didinti Lietuvos miškingumą, kasmet planuojama įveisti apie 3 ha miško.

Kitos ūkinės priemonės. Numatytas kasmetinis prižiūrimų miškų ribinių linijų su kitais naudotojais atnaujinimas iki 1,5 m. pločio: dalį kvartalinių, aplinkinių linijų reikia naujai išvalyti, jų kasmet planuojama atnaujinti apie 100 km. Padalinio miškuose per dešimtmetį planuojama rekonstruoti kelių apie 3,0 km, taip pat atlikti 370 km senų kelių remonto darbų. Numatoma ir Regioninio padalinio miško medelyno plėtra, plečiant medelyno produkuojamą plotą 17,1 ha.

Miško apsauga. Suprojektuota sanitarinių kirtimų apimtis – 18,0 tūkst. m^3 likvidinės medienos per metus. Vadovaujantis Miško sanitarinės apsaugos taisyklėmis rekomenduotos biologinės, cheminės ir kitos sanitarinės miškų apsaugos priemonės.

Priešgaisrinė apsauga. Parengtas priešgaisrinio tvarkymo planas visai miškų teritorijai. Miškai suskirstyti degumo klasėmis: aukšto degumo (46 proc. miškų), vidutinio degumo (26 proc.) ir žemo degumo (28 proc.). Numatytas kasmetinis mineralizuotų juostų atnaujinimas (apie 900 km per metus), parengtas miškų priešgaisrinių priemonių žemėlapis.

Medžioklėtvarka. Apskaičiuotas leistinas žvėrių skaičius – 892 sąlyginiai elniai (624 elniai, 30 briedžių ir 713 stirnų). Leistina šernų banda – 898 vnt. Nustatytas minimalus papildomų pašarų kiekis žiemos sąlygomis (161 t.), rekomenduojamas pašarinių laukelių plotas yra 88 ha. Numatytos biotechninės ir želdinių apsaugos priemonės nuo žvėrių pažeidimų.

Miškų sausinimas. Miškų sausinimas ateinančiam vykmečiui pagal techninius projektus nenumatytas. Nenusausintos žemės sudaro 1007 ha, tačiau sausinti tikslinga tik IV miškų grupėje atskirus užmirkusius bei pelkinius medynus, plynumas ar pelkes (473 ha) taikant vietinės melioracijos būdus.

Rekreacija ir poilsio organizavimas miškuose. Regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijoje rekreacinės paskirties miškai užima 6390 ha plotą, tai yra 13 proc. viso ploto. Rekreaciniams miškams priskirti miško parkai, rekreaciniai miško sklypai, saugomų teritorijų rekreacinių zonų miškai, miestų miškai. Regioninio padalinio miškams parengta vidinės miškotvarkos projekto rekreacinė dalis. Šiuo metu yra įrengta 92 rekreacijos objektas (stovyklavietės, poilsiavietės, atokvėpio vietos, takai, apžvalgos vietos). Šiame miškotvarkos projekte suprojektuota 26 nauji rekreacijos objektai (14 poilsiaviečių, 4 stovyklavietės, 5 atokvėpio vietos, 2 takai, 1 transporto aikštelė), 29 objektai numatyti rekonstruoti. Rekreacinei miškų vertei padidinti suprojektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimai (139 ha plote ir iškertant 3055 m³ medienos).

Vidinės miškotvarkos projekto gamtosauginėje dalyje apibūdintos visos saugomos teritorijos, NATURA 2000 tinklo teritorijos, Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys, paukščių lizdavietės, kertinės miško buveinės, biosferos poligonų paukščių veisimosi vietos ir jų apsaugos zonos, kitos ekologiškai vertingos teritorijos: pelkiniai miškai, natūralios miško pelkės, laukymės, miško sklypai su pavieniais senmedžiais. Suprojektuotas kompleksas gamtosauginių miško ūkinių priemonių biologinei įvairovei išsaugoti ir gausinti.

Baigiamojoje projekto dalyje pateiktas projektinių sprendinių ekonominis, ekologinis ir socialinis vertinimas. Suprojektuotos miškų ūkinės priemonės užtikrins tausojantį, daugiatikslį miško naudojimą, palaikantį miško ekosistemų stabilumą, esamų gamtinių bei kultūros vertybių ir biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ekonominę naudą.

l. e. miškotvarkos poskyrio vadovo pareigas Robertas Vainius